

II. 5. Władza sądów Rzeczypospolitej – uchwała nr 13

*Stanowisko Obywateli RP przyjęte na kongresie ruchu w Warszawie,
14 i 15 kwietnia 2018 roku*

Istotą ustroju Rzeczypospolitej Polskiej jest trójpodział władzy, brutalnie zlikwidowany przez koalicję rządzącą od 2015 roku. Nachalna i kłamliwa propaganda wymierzona w sędziów nie powstrzymała setek tysięcy ludzi protestujących w lipcu 2017 roku przeciwko rujnowaniu tego ustroju. Konieczność gruntownej reformy systemu sądownictwa jest oczywistością, także dla protestujących, ale musi ona się odbyć z poszanowaniem niezależności sądów i niezawisłości sędziów, w drodze debaty i konsensusu.

Trybunał Konstytucyjny, Sąd Najwyższy, Krajowa Rada Sądownictwa, sądy administracyjne i sądy powszechne są jedynym zabezpieczeniem obywatela w zderzeniu z systemem państwa, systemem gospodarczym, skarbowym, edukacji, ochrony zdrowia, gwarancji socjalnych, wolności słowa, praw obywatelskich, w tym wyborczych.

Nie przesądzając o jej modelu nadzorczym, umocowane w Konstytucji zapewnienie niezależności prokuratury staje się oczywistością wobec dzisiejszych doświadczeń politycznego sterowania.

Bazę do debaty o reformie Krajowej Rady Sądownictwa mógłby stanowić na przykład projekt ustawy Stowarzyszenia Sędziów Polskich *Iustitia*. Reforma sądów powszechnych musi się opierać na poszanowaniu godności każdego obywatela, który przed sądem staje. A dotyczy to w równej mierze sposobu komunikacji jak i sprawności oraz rzetelności przeprowadzania procesu. **Sędziowie pokoju, instytucja mediacji – to znane elementy systemu, których wzmocnienie należy rozważyć***. Organizacja pracy sądów ma służyć przede wszystkim obywatelom oraz gwarantować sędziom warunki pracy sprzyjające realizacji ich podstawowego zadania – sprawiedliwego osądu. Przewlekłość postępowań ma wiele przyczyn, a wszystkie one osłabiają autorytet sędziów. Wprowadzenie zasady ciągłości procesu, przeniesienie obowiązków biurokratycznych z sędziów na asystentów i urzędników sądowych, analiza systemu wynagradzania wydają się kluczowymi pytaniami stojącymi przed reformatorami.

Nie bez znaczenia dla sytuacji obywatela przed sądem jest także konieczność weryfikacji kodeksów karnego i wykroczeń. O potrzebie ich „odchudzenia” przekonuje wielu ekspertów. Jednocześnie ich kolejne nowelizacje nie wyrugowały np. antydemokratycznych regulacji wprowadzonych na początku lat 80. XX wieku w celu ograniczania wolności demonstrowania poglądów sprzecznych z linią partii rządzącej.

Głosowanie na kongresie:

Optyczna większość głosów ZA

6 głosów PRZECIW

1 głos WSTRZYMUJĄCY SIĘ

Uchwała została przyjęta.

*****W trakcie redakcji powstała wątpliwość czy należy formułować tego rodzaju stanowisko, czy nasza wiedza na ten temat jest wystarczająca, zwłaszcza, że rola ławników w procesach cywilnych i karnych może być różna.